

SASI-MAHNALA-LAITILA-METSÄKULMA - OIKEUSVAIKUTTEINEN OSAYLEISKAAVA

TAVOITTEET

8.10.2018

Kaavan tavoitteena on mahdollistaa monipuolinen pientalorakentaminen ja vapaa-ajanasuminen viihtyisässä maaseutuympäristössä ja keskellä kansallismaisemaa samalla turvaten maiseman ja kulttuuriympäristön arvot sekä maaseutuelinkeinojen elinvoimaisuus.

Sisälllys

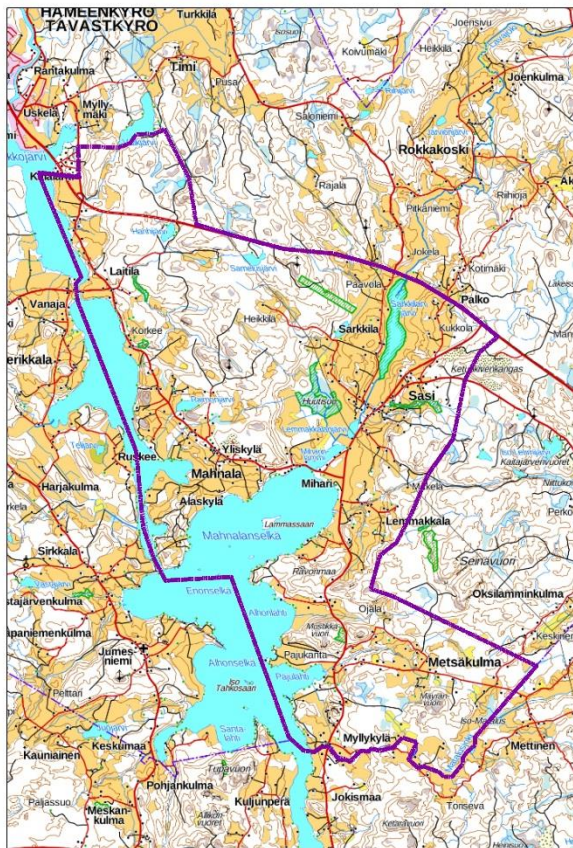
1.	SASI-MAHNALA-LAITILA-METSÄKULMA - OIKEUSVAIKUTTEINEN OSAYLEISKAAVA	3
1.1.	SUUNNITTELUALUE JA SUUNNITTELUN TARVE	3
1.2.	SUUNNITTELUN VAIHE	4
1.3.	KAAVAN TAVOITTEIDEN MÄÄRITTELY	4
2.	ASUKKAIDEN JA MAANOMISTAJIEN TAVOITTEET	5
2.1.	KYLÄTYÖPAJAT	5
2.2.	KAAVOITUKSEN VASTAANOTTO JA ASIAKASKÄYNNIT	6
3.	ELINKEINOJEN TARPEET JA TAVOITTEET	7
4.	KAAVAN OHJAUSRYHMÄN TAVOITTEET	8
4.1.	ALUEEN MERKITYS JA MAHDOLLISUUDET HÄMEENKYRÖSSÄ JA PIRKANMAALLA	8
4.2.	TÄRKEIMMÄT KAAVASSA HUOMIOITAVAT SEIKAT	9
5.	VIRANOMAISTEN TAVOITTEET	12
5.1.	VIRANOMAISALOITUSNEUVOTTELU	12
5.2.	KUNNAN VIRANHALTIJOIDEN TAVOITTEET	15
6.	LAINSÄÄDÄNNÖSTÄ TULEVAT TAVOITTEET	15
7.	VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET (VAT)	16
8.	NYKYISEN KAAVATILANTEEN TUOMAT TAVOITTEET	17
9.	KUNTASTRATEGIA, HINKU JA PIRKANMAAN YMPÄRISTÖOHJELMA	19
9.1.	KUNTASTRATEGIA	19
9.2.	HINKU-TAVOITTEET	19
9.3.	PIRKANMAAN YMPÄRISTÖOHJELMA	19
10.	MAISEMAA JA KULTTUURIYMPÄRISTÖÄ KOSKEVAT TAVOITTEET	20
10.1.	LÄHTÖKOHTA	20
10.2.	TAVOITE	20
11.	LUONNONYMPÄRISTÖÄ KOSKEVAT TAVOITTEET	22
12.	SAAVUTETTAVUUTTA KOSKEVAT TAVOITTEET	22
13.	YHTEENVETO: KAAVAN TAVOITTEET	23
	KUNNAN KEHITTÄMINEN	23
	ELINKEINOJEN EDELLYTYSTEN TUKEMINEN	23
	PIENTALORAKENTAMISEN EDISTÄMINEN	23
	MAISEMAN JA KULTTUURIYMPÄRISTÖN ARVOJEN TURVAAMINEN	24
	LUONTOARVOJEN TURVAAMINEN	24
	PALVELUIDEN TUKEMINEN JA VIRKISTYSMAHDOLLISUUKSIEN KEHITTÄMINEN	25
	KUNNALLISTEKNIIKAN JA LIIKENNEVÄYLIEN HYÖDYNTÄMINEN JA KEHITTÄMINEN	25
	YHTEYSTIEDOT	25

1. SASI-MAHNALA-LAITILA-METSÄKULMA - OIKEUSVAIKUTTEINEN OSAYLEISKAAVA

Sasi, Mahnala, Laitila ja Metsäkulma muodostavat vetovoimaisen maaseutu-alueen arvokkaine maisemineen, lähellä Tampereä. Hämeenkyrön kunta haluaa edistää alueen elinvoimaisuutta ja arvojen säilymistä ja on siksi käynnistänyt yleiskaavan uudistamisen ja laajentamisen (jatkossa SMLM-yleiskaava).

1.1. SUUNNITTELUALUE JA SUUNNITTELUN TARVE

Suunnittelualueen rajauksen lähtökohtana on voimassa olevan Sasi - Mahnala - Laitila -osayleiskaavan rajaus. Lisäksi mukaan on otettu Siurontien varsi, Metsäkulma ja Matalusjoen alajuoksun valuma-aluetta sekä Hanhijärven alue valtatie 3:n pohjoispuolella. Kaava-alue on yhdyskuntarakenteeltaan lähes kokonaan haja-asutusaluetta, vain Sasin kyläalue on YKR-luokituksen mukainen harva taajama-alue. Lisäksi alue on lähes kauttaaltaan valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 50 km². Rajausta voidaan tarkentaa suunnittelun edetessä.

Suunnittelu on tarpeen monesta syystä. Nykyinen voimassa oleva Sasi - Mahnala - Laitila -osayleiskaava on tiedoiltaan vanhentunut, koska kaava ja sen selvitykset on laadittu noin 25 - 30 vuotta sitten: lääninhallitus vahvisti kaavan 30.12.1992.

Voimassa olevasta osayleiskaavasta puuttuvat siis aluetta koskevat ajantasaiset tiedot, kuten mm. elinkeinotoiminnan tarvitsemat alueet ja yhteydet, kult-

tuuriympäristön, maiseman ja luonnon arvokohteet ja -alueet ja virkistysyhteysdet. Myös asumiselle varattujen alueiden laajuus ja sijainnit vaativat tarkistuksia. Laadinta-ajankohdan jälkeen on tullut myös useita lakimuutoksia, jotka uudessa kaavassa tulee ottaa huomioon.

Myös suunnittelutilanne on muuttunut: uusia tavoitteita asettavat Hämeenkyrön strateginen yleiskaava (2016) ja uusi Pirkanmaan maakuntakaava (2017). Alueelle on myös rakennettu tai suunnitteilla uusia palveluita ja kunnallistekniikan verkostoja.

Yleiskaava-alueelle kohdistuu vuosittain useita suunnittelutarve- ja poikkeamislupahakemuksia, joiden aikaa vaativan käsittelyn sijasta päästäisiin suoraan rakennuslupahakemuksiin, mikäli rakennuspaikat olisi osoitettu oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa. Tämä olisi suuri etu sekä rakentajille että maanomistajille.

Kolmen Helmen Joet -hankkeen myötä tavoitteeksi on lisäksi tullut saada Matalusjoki oikeusvaikutteisen osayleiskaavoituksen piiriin. Samalla mukaan on luettu Metsäkulma ja Siurontien varsi, jotka suosittuina alueina tuottavat usein rakennuspaikkakyselyjä.

Valtatien 3:n osalta suunnittelualueella huomioidaan Hämeenkyrön ohitustien toteutuminen siten, että valtatie ja siihen lukeutuvien eritasoliittymien alueet ja suojavyöhykkeet sisällytetään yleiskaavaan. Hanhijärven alueella luetaan lisäksi mukaan maakuntakaavan mahdollistama työpaikka-alue.

1.2. SUUNNITTELUN VAIHE

Kaavoitusprosessin ensimmäinen kunnanhallituksessa hyväksytty dokumentti oli osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) ensimmäinen versio 22.5.17, joka sisälsi kaavan tavoitteet yleisellä tasolla.

Tavoitteet ovat täsmentyneet viranomaisneuvottelussa, yleisötilaisuuksissa, osallisten kanssa järjestetyissä palavereissa sekä maanomistajien yhteydenottojen myötä. Kaavan tavoitteiden määrittelyn taustoja ja tavoiteraportin luonnos esiteltiin kaavan ohjausryhmälle 10.4.18 sekä yleisötilaisuudessa 12.4.18 Jyväpirtillä, jolloin tavoitteisiin oli mahdollista antaa palautetta.

Tämä tavoiteraportti viedään kunnanhallituksen hyväksyttäväksi 8.10.2018. Samalla tiedoksi annetaan OAS:n päivitetty versio, johon kaavan tavoitteet on kirjattu tämän raportin mukaisesti.

1.3. KAAVAN TAVOITTEIDEN MÄÄRITTELY

Tavoitteiden määrittelyä on tehty yhdessä kaavan osallisten kanssa. Osallisyryhmien näkemyksiä on koottu erityyppisissä tapaamisissa. Tähän raporttiin on koottu palaverien, asiakastapaamisten, yleisötilaisuuksien ja ryhmätöiden sekä viranomaisneuvottelun keskeisimmät tulokset.

Ensisijaisesti osayleiskaavan tavoitteiden tulee noudattaa maankäyttö- ja rakennuslakia (MRL), valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita (VAT) sekä maakuntakaavan ja kunnan strategisen yleiskaavan tavoitteita.

Edellä mainittujen pohjalta on raportin loppuun tehty kooste niistä tavoitteista, joiden mukaan kaavan valmistelua tullaan viemään eteenpäin. Kaavan selvitysten valmistuessa tavoitteet täsmentyvät, ja tarvittaessa tavoitteita päivitetään OAS:aan.

Monipuolinen vuorovaikutus ja vilkas keskustelu ovat tuottaneet paljon sellaista materiaalia, joka ei suoranaisesti liity yleiskaavan tavoitteisiin. Nämäkin ehdotukset on tallennettu, ja niitä voidaan hyödyntää muussa suunnittelussa. Jotkut osallisten esittämät näkemykset ovat ristiriidassa keskenään, mikä on luonnollista laajassa kaavoitushankkeessa. Kaavoittajan tehtävä on etsiä ratkaisuja ristiriitaisten tavoitteiden yhteen sovittamiseksi.

2. ASUKKAIDEN JA MAANOMISTAJIEN TAVOITTEET

2.1. KYLÄTYÖPAJAT

Suunnittelualueen asukkaiden ja maanomistajien tavoitteiden kartoittaminen aloitettiin kylätyöpajoissa kesällä 2017. Jokaisella neljällä kyläkunnalla oli oma tilaisuutensa (Sasi, Mahnala, Laitila ja Metsäkulma-Myllykylä). Työpajoihin osallistui yhteensä noin 100 henkeä. Ryhmätöissä käsiteltiin laajasti erilaisia kaavoitukseen liittyviä teemoja. Monet tavoitteet toistuivat samankaltaisina työpajoissa, mutta kylillä oli myös omia erityispiirteitään. Koska osallisilta kysyttiin heidän henkilökohtaisia mielipiteitään, sisältyy koosteeseen myös ristiriitaisia näkemyksiä.

Työpajojen tulokset ovat kokonaisuudessaan nähtävillä kaavan nettisivulla. Seuraavassa on kooste vahvimmin esille tulleista näkemyksistä, kun pyydettiin visioimaan paras mahdollinen tulevaisuus omalle kylälle, eli millainen kylän tulisi olla vuonna 2030.

Rakentaminen

- Maaseutumainen, väljä rakentaminen. Maltillista kasvua.
- vrt: Rakennuspaikkoja kaikille haluaville. Paljon lisää asukkaita.
- Vanhassa kaavassa olevien rantarakennuspaikkojen toivotaan säilyvän.
- Metsäkulma/Myllykylä: Pirstoutuneisuus ja hajarakentaminen hallintaan

Maisema

- Maisemaa arvostetaan, peltoja ei saa rakentaa täyteen.
- Pellot edelleen viljelyksessä, maatalousmaisema säilytetään
- Mahnala: Rakennetun ympäristön arvot säilytettävä.
- Avohakkuuta ei haluta maisemaan. Osa metsänomistajista näkee avohakkuut tarpeellisiksi.

Luontoarvot

- Luonnonläheisyys tärkeä
- Arvokkaat luontokohteet tärkeitä.
- Retkikohteet ja kauniit luontopaikat tärkeitä. Kaikille mahdollisuus päästä metsiin ja rannoille.
- Metsänomistajilla ja metsästäjillä osin erilaiset näkemykset metsän hoidosta ja käytöstä kuin "luonnonsuojelijoilla" ja metsää muuhun virkistykseen käyttävillä.
- "Sarkkilanjärvi palautettava järveksi"

Liikenne

- (Teiden kunto huolestuttaa eniten)
- (Toivotaan katuvaloja)
- Kevyen liikenteen väylä kaikille isoille teille.
- Venesatamat.
- Turvalliset ulkoilureitit, lenkkipolut.
- Metsäkulma/Myllykylä: ratsastusreitit

Elinkeinot.

- Mahnala: Maatalouden kehittäminen mahdollistettava. Lisärakentaminen ja eläinten pito.
- Metsäkulma/Myllykylä: hevosyrittäminen.
- Mahnala: Matkailua kehitetään.
- Myllykylän vanha saha on kunnostettu ja toimii matkailukohteena raakkujoen ohella

Palvelut yms.

- Koulun ja päiväkodin toivotaan olevan täynnä oppilaita.
- Kylätalot kokoontumis- ja tapahtumapaikkoina (Sasi, Mahnala, Laitila)
- Joka kylälle toivotaan kauppaa tai edes kesä kioskia. Toisaalta ymmärretään, ettei se taloudellisesti kannata.
- Eri-ikäisille toivotaan yhteisiä kokoontumispaikkoja ja harrastetiloja. Koulun ja päiväkodin tilojen hyödyntäminen?
- Sasi: Leikkipuisto
- Metsäkulma/ Myllykylä: Uimaranta
- Mahnala: Urheilukenttä
- Laitila: Tapahtumapaikka, vene- ja uimaranta sekä matonpesulaituri sillankorvalla
- Mahnala: Vireää kakkosasumista.

2.2. KAAVOITUKSEN VASTAANOTTO JA ASIAKASKÄYNNIT

Maanomistajien henkilökohtaisia tavoitteita uusien rakennuspaikkojen suhteen on koottu kaavoittajien vastaanottopäivänä kunnantalolla 26.10.2017 sekä asi-

akkaiden yksittäisten yhteydenottojen perusteella. Yhteensä n. 60 maanomistajaa on esittänyt omat tavoitteensa. Kaikki rakennuspaikkatoiveet on tallennettu ja merkitty kartalle muistiin.

Maanomistajilla on useimmiten hyvä käsitys siitä, mihin heidän maillaan olisi sopivaa sijoittaa uutta rakentamista. Rakennuspaikkojen määrittämiseen vaikuttavat kuitenkin monet seikat, kuten maisema, suojelualueet, maanomistajien tasapuolinen kohtelu, saavutettavuus sekä paikan sijoittuminen edullisuusvyöhykkeille. Maanomistajien tavoitteet eivät siis välttämättä toteudu kaavassa sellaisinaan, minkä he ovatkin hyvin ymmärtäneet. Kaavoittajan tavoitteena on huomioida maanomistajien toiveet aina kun se muiden vaikuttavien tekijöiden puolesta on mahdollista.

3. ELINKEINOJEN TARPEET JA TAVOITTEET

Elinkeinoihin liittyviä tavoitteita on selvitetty alueen maanomistajilta tapaamisten yhteydessä sekä 16.11.17 kaavoittajan koolle kutsumassa palaverissa, johon osallistuivat paikallisten MTK:n ja Metsänhoitoyhdistyksen sekä yrittäjäyhdistyksen ja yrityspalveluiden edustajat.

Kaavassa tavoitteena on mahdollistaa alueen olemassa olevien pääelinkeinojen säilyminen ja kehittäminen. Elinkeinoihin liittyvät kaavalliset tarpeet ja tavoitteet koskevat ennen kaikkea maanviljelystä ja karjanhoitoa, jotka metsätalouden ohella hallitsevatkin aluetta kauttaaltaan. Alueella on 27 kasvinviljelytilaa ja 10 eläintilaa, joista kolme hevostilaa. Mahnalan neljä marjatilaa ovat myös matkailukohteita. Alueella on vain vähän muuta sellaista elinkeinotoimintaa, joilla olisi vaikutusta kaavan tavoitteisiin. Hämeenkyrön Yrityspalvelut Oy:n rekisterin mukaan alueelta löytyy n. 70 pienyritystä: useita talonrakennus- ja maanrakennusfirmoja, kiinteistö- ja kuljetuspalveluja sekä hyvinvointipalveluja; pari autokorjaamoa, pari hevostalousyritystä, pari valokuvaajaa ja useita muita eri alojen yhden hengen yrityksiä.

Maatalouden tulevaisuus turvataan siten, että pelloille osoitetaan rakentamista vain poikkeustapauksissa, huolehditaan siitä, ettei liian lähelle karja- ja hevostiloja osoiteta asumista, ja mahdollistetaan uusien tuotantorakennusten rakentaminen. Metsätalouden tavoitteet huomioidaan kaavamääräyksissä niin, että metsien käsittelyä ohjataan lähinnä suosituksin (ei määräyksin), ja rajoitetaan hakkuita koskeva maisematyöluvan tarve vain herkimmille maisema-alueille.

Esiin tuodun mukaan viljelys ja karjanhoito tulevat edelleen jatkumaan ainakin suurimmilla tiloilla. Muutama maanomistaja on esittänyt toiveenaan, että hänen omistamansa pellot osoitettaisiin kaavassa rakentamisen alueiksi; nämä alueet tutkitaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon mm. maisemalliset edellytykset ja maanomistajien tasapuolinen kohtelu. Mikäli osa peltoalueesta osoitetaan rakennusmaaksi, pyritään kuitenkin säilyttämään jäljelle jäävien pelto-alueiden koko ja muoto viljelykelpoisina.

Matkailun kehittämistä esim. Mahnalan marjatilojen tarjoamien palvelujen ympärille sekä Maisematien näkymiä ja Sarkkijärven luontoarvoja hyödyntäen voidaan tutkia kaavoituksen yhteydessä. Maisema-arvojen säilyminen on matkailuelinkeinojen kannalta erityisen tärkeää. Marjatioilla on pari kesäkahvilaa,

kotieläimiä, puoti ja oheistarjontaa, mutta majoitustiloja on tarjolla vain vähän. Tilojen tavoitteet laajentaa ja monipuolistaa toimintaansa otetaan huomioon kaavassa.

Valtatien 3 uuden linjauksen yhteydessä syntyy kaava-alueelle kaksi uutta eritasoliittymää. Maakuntakaava mahdollistaa Hanhijärven liittymän yhteyteen uuden työpaikka-alueen, joka sisällytetään yleiskaavaan.

4. KAAVAN OHJAUSRYHMÄN TAVOITTEET

Kunnanhallitus on asettanut kaavalle kahdeksanhenkisen ohjausryhmän. Ohjausryhmän tavoitteita koottiin 21.11.2017 kokouksessa kunnantalolla.

Seuraavassa tiivistelmä ohjausryhmän työpajoissa esitetyistä kaavan tavoitteista.

4.1. ALUEEN MERKITYS JA MAHDOLLISUUDET HÄMEENKYRÖSSÄ JA PIRKANMAALLA

- Kuntastrategiaa laaditaan parhaillaan, se tulee huomioida kaavan tavoitteissa.
- Tämänhetkinen kaava-alueen rajausta soveltuu asumiseen, maanviljelykseen ja matkailuyrittämiseen.
- Tavoite 1. Hämeenkyrön kasvun pitäminen plussalla. Pidetään yllä kasvukunnan imago. Uskaltaa investoida.
- Mahnalan asemakaava-alueella on varattu 8/19 tonttia. Kiireesti olisi käynnistettävä toinen asemakaava-alue. Koukuttavat tekijät: Maisemat, luontoalueet, lähivirkistys. Onko lähikauppa mahdollinen?
- Vahvat kyläkeskusalueet, joita laajennetaan omakotitalovaltaisena. Millaista väkeä tavoitellaan? Pieniä vai väljiä tontteja? Perustuu yksityisautoiluun. Joukkoliikenne on VT3:lla. Pienyrittäjäyys soveltuu tälle alueelle, suuremmat yritystontit VT3 varteen. Maatalousyrittäjäyys säilyy. Tampere vetää tälle alueelle. Rantaa on, kuka omistaa, miten käytetään?

- Alue on Hämeenkyrön asumisen arvoaluetta. Pieniä tontteja. Yrittäjäyys, liitännäiselinkeinoja on noin 30 %. Luomutuotantoa lisää, aurinkoenergiaa, matkailua, Sarkkilanjärvi, vanhat asuinalueet. Jos olisi julkista liikennettä... Maaseutuyrittäjäyys, kuten marjatilat.
- Vetovoimaisin asumisen alue. Omakotitalojen myynnin edistäminen. Pientalorakentaminen ei riitä kunnan asukastavoitteen saavuttamiseen, tarvitaan myös kerrostaloja taajamiin. Rakentamispaikkoja tulisi osoittaa nykyisen infran sisältä. Esim. Kangasala: tonttien pilkkominen pienemmiksi.
- Hämeenkyrön positiivisten asioiden kierre alkaa tästä kaavasta.
- Käyntikortti ja mielikuva. Hyvien veronmaksajien alue. Imago. Tampereen läheisyys.
- Nykyhetken perheet: hakevatko pientä vai isoa tonttia? Palvelut. Lapsiperheet haluavat kauppoja ja harrastuksia. Kolmostien ja Siuron suunnat - millainen palvelukaupunki Nokia on? Palvelut vähenevät myös siltä suunnalta.
- Nokia kannattaa pitää mielessä. Pori-Tampere -tie on lähellä. Seinävuoren ulkoilumaastot hyödynnettävissä.
- Tarvitaan myös pieniä tontteja. Esim. Valkeakoskella kompakteja 100 m² omakotitaloja. Asemakaavojen velvoitteet kunnalle, yleiskaava on asukkaan vastuulla enemmän, mikä on kunnan kannalta edullisempaa. Lähdetäänkö maanhankintaan? Nostaa hintaa.
- Kasvua. Mahdollisuus. Hallittua kehitystä. Pidetään hallinnassa niin ettei tule isoja kustannuksia.
- Tonttien koko: maalaisuus ja metsäisyys ja yhteys luontoon. Omavaraisuus on mahdollisempaa isolla tontilla. Tuleeko ask-velvoite?
- Tuodaan kuntaa 2000-luvulle.

4.2. TÄRKEIMMÄT KAAVASSA HUOMIOITAVAT SEIKAT

Kaava-alueen raja

- Nykyinen raja näyttää hyvältä.
- Seinävuoren tilanne (murskeenotto) olisi kai mahdollista estää kaavoittamalla?
- Luontoarvojen turvaaminen Seinävuoren alueella kaavoittamalla
- Mikäli kaavarajasta laajennettaisiin esim. Seinävuoren alueelle, se ei saisi merkittävästi viivästyttää kaavan valmistumista nykyisestä aikataulusta.
- VT3-pohjoispuoli mukaan? Voisi olla yritysalue.
- Kaavan rajauksen tulisi olla nykyisen maanomistuksen mukaan. Itäreuna on tarkistettava siten, että kiinteistöt tulevat kokonaisina mukaan.

Rakentamisen määrä ja sijoittuminen, vesihuolto, vesijohdot ja viemärit

- Väylien varret, koulukuljetus ja viemäri ovat ensimmäiset kriteerit.
- Nauhamainen rakentaminen metsänreunoille sopii maisemaan.
- Kunnan maat, asemakaava Sasiin; puutarhatontteja (maaperä soveliaasta puutarhalle ja kasvimaalle).
- Voisiko kunta ostaa lisää raakamaata?
- Ei rakentamista pohjavesialueille paitsi viemärin varrella
- Rakentamisen sijoittelussa huomioitava tulevat viemärit, kevyenliikenteen väylät yms. niin, ettei rakennuksia sijoiteta liian lähelle niitä.
- Viemärin varrella voi olla pienempiä tontteja.
- Tarvitaan myös isoja rakennuspaikkoja, ne ovat maaseutuasumisen veto-voima.
- Taajamiin ja kyläkeskuksiin myös rivitaloja.

- Yhteisöt, esimerkiksi rivitalo tai minitalot, yhteisrakennuksia ja yhteiset kasvi-
maat. Omavaraisuus, kimppakyydit. Ekokylä?

Rannoille rakentaminen

- Järvinäköala on tärkeämpi kuin oma ranta. Uusia rantatontteja ei kaava-
eelle mahdu, mutta vesistönäkymät tulee hyödyntää, kun kaavoitetaan uusia
asuinrakentamisen alueita.

Maisema ja kulttuuriympäristö

- Maisema on kansallismaisemaa.
- Arkeologia selvitetään.
- Alkutuotanto: viljelijät hoitavat maisemaa. Heitä on tuettava ja pidettävä tyyty-
väisinä.
- Tilakoot kasvavat eivätkä viljelijät ehdi hoitaa maisemaa.
- Maisemaa on turvattava, mutta rantarakentaminen on mahdollistettava. Kaa-
vassa voidaan rajata rakennusten kokoa ja niille voidaan istuttaa suojaavia is-
tutuksia.
- Tavoitteena asumiselle on ranta tai järvinäköala. Otetaan vesistöstä irti se mitä
laki sallii.
- Maisematie ja vesistö ovat olleet jo muinaisina kulkureitteinä. Historiasta löytyy
myös mainosarvoa.

Luonto

- Virkistysalueita tarvitaan alueelle.
- Sarkkilanjärven lintutorni on turvattava. Järven pohjoispää ei toimi enää vesi-
alueena, vaan sinne enää muuttolinnut pysähtyvät. Ennallistamisen mallia
voisi ottaa Lempäälän Lökkisaaresta.
- Mikä on Natura-alueiden kohtalo ja pysyvyys?
- Onko tarvetta lisätä pohjavedenottoja?
- Matalusjoen varteen ei haluta lisätä rakentamista.
- Luonto pitää ottaa huomioon, mutta se ei saa olla määräävä tekijä.
- Lähellä oleva Seinävuoren iso metsäalue houkuttelee alueelle ulkoilusta pitä-
viä asukkaita.

Virkistys ja vapaa-aika

- Miharin rantaa voisi kehittää ja pitää paremmassa kunnossa.
- Sasin ranta, lähellä Miinan savusaunaa, on yksityinen uimaranta.
- Venepaikkoja on vanhojen omistusten mukaan.
- Saako uusi muuttaja venepaikan? Tuurilla kyllä.
- Rannoille pääsyn turvaaminen on tärkeää.
- Ulkoilureittien mahdollisuudet ja esille tuominen. Esimerkiksi ympäristökoulun
lähellä on ulkoilureitti mutta sitä ei tunneta. Tarvitaan ulkoilureittikartat.
- Onko sisäliikuntatiloja mahdollista vuokrata, esimerkiksi koulusta, päiväko-
dista, seuraintaloilta?
- Tarvittaisiinko esimerkiksi Haverin kaltainen mökkikylä? Siellä on yleinen ui-
maranta ja ravintola.
- Retkeily ja kiipeily ovat alueen mahdollistamia harrastuksia. Pyrinnön entinen
maja voi toimia retkeilyn tukikohtana.
- Alueen etuna ovat lyhyet etäisyydet Seinävuoren ulkoilualueelle. Kiipeily on
nykyään suosittua. Jalkaisin alue on sopivankokoinen päiväretkelle. Iso metsä-
alue on asukkaita houkutteleva tekijä.
- Off-road-ajajat eivät ole ongelma.

- Enduromoottoripyörät ovat ongelma Hämeenkanalla. Ajamiseen pitää olla maanomistajan lupa.
- Moottoripyörien ja moottorikelkan ajourat ovat vaikeita kaavoissa osoitettaviksi, ehkä se ei ole tarpeenkaan.
- Hevosreittejä, ratsupolkuja on käytössä alueella. Turvallisuus on huomioitava.
- Pinsiön alue kaavoissa (maakunta-, strateginen yleiskaava) virkistysaluetta, saako sinne lainkaan rakentaa? (Alue jatkuu Sasiin saakka)

Elinkeinot, maa- ja metsätalous

- Marjatilojen toiminta säilyy ainakin varmasti entisellään (turvattava).
- Seinävuoren louhinta olisi hyvä estää kaavan konstein, voiko kaavalla estää louhintaa tietyn merkinnöin?
- Alueelle ei sovellu isoja yritysalueita, yritysalueet voisivat sijaita VT:n 3 pohjoispuolella uuden valtatielinjan varressa.
- Maaseutuyrittäjyys on turvattava. He ovat maisemanhoitajia! Karjasuojat asettavat suojaetäisyyksiä, mutta maaseutuyrittäjät pitävät alueen elinvoimaisena ja kauniina.
- Metsäalueet on metsätalouden kannalta huomioitava - mutta ei avohakkuita!

Palvelut

- Alueella voisi olla kauppa ja posti, kuten ennen vanhaan Sasissa. Kauppa ja posti ovat lähteneet jo 90-luvulla.
- Ruokapaikka, "pikkupurtavaa" tms. (Yrjölän kahvilan toivotaan säilyvän tulevaisuudessa).
- Miharin kesäkioski on hyvä palvelu.
- Yksi lähikauppaketju on tutkinut, alue voisi kiinnostaa lähikauppaa. Väestöpohja 3000 asukasta riittää lähikaupalle. Entä kauppa-auto?
- Sasi on vetovoimaisempi alue.
- Palveluiden laajentamismahdollisuus, kuten Miinan savusaunalta melontaa tms. Matkailu- ja majoituspalvelut
- Pirkkalan lentokenttä lähellä, sitä on hyödynnettävä (turistit Mahnalaan).
- Majoituspalveluiksi olisi oltava tarjolla jotain parempaa kuin "kesämökit" ts. kilpailua Tampereen luksushotelleille.
- Vuokrattavia mökkejä on hyvä olla tulevaisuudessa tarjolla.
- Nykyisen yritystoiminnan tukeminen näkyvyydellä (mainonnalla).
- Vuoden testiajon perusteella joukkoliikenne ei toiminut, kun kaikilla on jo auto.
- Olisi kiva istua bussissa työmatka Tampereelle.
- Kampaamoita ym. on, autoalaa, ratsutalleja, marjatilat.

Liikenne ja turvallisuus

- Kevyen liikenteen väylät. Koko alueen turvallisuusriski on suuri, koko alueelle saatava jalankulkijoille väylät.
- Uusi rakentaminen tulisi sijoittaa 10 m tiestä, jotta mahdolliset kl-väylät voidaan lisätä myöhemmin.
- VT3 ei ole niin ongelmallinen liikenneturvallisuuden suhteen kuin esim. Miharintie kohti Myllykylää (ajonopeudet suuret).
- Teiden kunnossapito on myös tärkeää.
- VT:n 3 liityntäpysäköintipaikka Sasin uuden eritasoliittymän yhteyteen
- Sasin päiväkodin läheisyydessä otettava huomioon liikenneturvallisuus, siellä ei ole vielä kevyen liikenteen väylää.

HINKU ja kiertotalous

- Tarvitaan EKO-keskus, josta saa neuvontaa. Neuvontaa tarvitaan esimerkiksi aurinkopaneeleista.
- Jollain alueella voitaisiin suosia eko-omavaraisuutta. Isoilla tonteilla omavaraisuutta voidaan lisätä.
- Pieni tontti voi myös olla HINKU-tavoitteiden mukainen. Rivitalojen mahdollisuus?
- Kierrätyspaikkoja ja keräyspisteitä pitää olla riittävästi.
- Metsä syö hiiltä, vaalitaan metsää. Ei avohakkuita kunnan metsissä, mieluummin poimintahakkuita.

Maanomistajien tasapuolinen kohtelu

- Samanlainen kohtelu samanlaisissa olosuhteissa.
- Ei pelkkää kaavamaista laskemista hehtaarien perusteella.
- Emätilatarkastelu vuodesta 1959 ei ole oikeudenmukainen. Pois emätilatarkastelu. Miten muissa kunnissa toimitaan?
- Rakentamisen keskittäminen hyvälle paikoille, ei emätilalaskelmien perusteella.

5. VIRANOMAISTEN TAVOITTEET

5.1. VIRANOMASALOITUSNEUVOTTELU

Aloituvaiheen viranomaisneuvottelu (MRL) käytiin 14.11.2017 Pirkanmaan ELY-keskuksessa. Viranomaisneuvottelun muistio on nähtävissä kaavan nettisivuilla. Seuraavassa tiivistelmä viranomaisten asettamista tavoitteista.

Metsäkeskus: M-alueille ei voi laittaa maisematyöluvan vaadetta. Kaavassa tulisi esittää vain vapaaehtoisia suosituksia metsien käsittelylle. Arvokkaalla maisema-alueella voidaan huolehtia että kaukomaisema säilyy, metsäammatilaisten tulee hallita maisemahakkuun periaatteet. M-aluetta ei myöskään toivota luontokartoituksen kohteeksi, metsälaki suojelee esim liito-oravan elinpiirin ja metsäomistaja saa näistä tiedon.

Viherkäytäviä ja luo-alueita voidaan ja tulisi osoittaa vain kunnan omistamille maille.

ELY/ympäristö: Kun M-alueet ovat mukana kaavassa, niin ne saadaan määritellyiksi alueiksi, joille ei osoiteta rakentamista. Näin turvataan metsätalouskäyttö ja voidaan määritellä hajarakentamisen periaatteet.

ELY/vesihuolto: VHL 2014 5-7 § Vesihuollon kehittämissuunnittelu. Toiminta-alueella on liittymisvelvoite, kunnan suunnitelmallisuus on tärkeintä. VHL 3 § 8 mukaan alue on taajama-alue, jos sillä asuu vähintään 200 asukasta, tästä seuraa vesihuollon järjestämisvelvollisuus. Kun muutetaan loma-asuntoja vakituiseksi, niin tulee ottaa huomioon että tuotetaanko taaja-asutusta. Ainakin vesistön läheisyydessä tulee tehdä vesihuollon tarkastelu. Alle 100 m vesistöstä sijaitsevien rakennusten jätevesijärjestelmä tulee laittaa kuntoon 31.10.2019 mennessä.

ELY/ympäristö: Mielestäni rantarakennuspaikkoja ei tulisi osoittaa toiseen riviin.

Natura-arvioinnin tarvetarkinta tehdään aina. Mikäli tarvitaan Natura-arviointi, siihen on varattava noin vuosi.

Mitä HINKU-näkökulma ja vähähiilisyys tarkoittavat tässä kaavassa? Lempäälän strategisessa yleiskaavassa otettiin ilmastotavoitteet näkökulmaksi.

Pirkanmaan liitto: Osayleiskaavatyön tärkeänä tavoitteena on alueen merkittävien luonto- ja kulttuuriympäristöarvojen säilymisen vaaliminen. Uudessa maakuntakaavassa on tarkat määräykset, joiden sisältöjen tulee näkyä myös osayleiskaavan sisällöissä. Kaava-alue on pirkanmaalaisittain tärkeä.

Ylöjärven kaupunki: Ylöjärvellä vastaava esimerkki on Antaverkka - Mutalan kaava.

Nokian kaupunki: Nokian puolella Hämeenkyrön rajalla ei ole mitään erityistä tapahtumassa.

Maakuntamuseo: Perinnemaisemat tulisi ottaa huomioon. Perinnebiotooppien kartoitus ja inventointi on parhaillaan ELY:ssä laadittavana, siitä saadaan tähän aineistoa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat tätä suunnittelualuetta.

Maisematie on RKY-kohde eli valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Kevyen liikenteen väylän rakentamisen myötä menetetään alueen arvoja. Alueen muiden arvojen suojeluun voisi vastaavasti suhtautua tiukemmin. Alueella on maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja kansallismaisema -status, jotka ovat vetovoimatekijöitä yhdistettynä uuden rakentamisen laatuun ja matkailun kehittämisajatteluun. - Maisemarakenteen selvitys yhteistyössä luontoselvityksen kanssa, voisi tuoda uuden näkökulman vaikutusten arviointiin.

Arkeologia: Arkeologisen inventoinnin tarve tulee kirjata OAS:aan. Ennestään inventoitujen kohteiden nykykunto tulee selvittää ja muutkin tiedot tulee päivittää. Historiallisen ajan muinaisjäännöksistä on saatu uudet ohjeet. Muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita ovat esim. historiallinen tielinja ja nuoremmat hylätyt asuinpaikat, kuten 1700- ja 1800-luvun torpat. Alueella on esihistoriallisia rauta- ja kivikauden muinaisjäännöksiä, joiden laajuutta ja ympäristöä tulee tutkia tarkemmin, jos niiden läheisyyteen sijoittuu muuttuvan maankäytön alueita. Inventoinnissa on otettava huomioon myös irtolöytöpaikat ja mj-rekisterin mahdolliset muinaisjäännökset. Ne alueet, joille merkitään rakennuspaikkoja tai muuta muuttuvaa maankäyttöä, tulee tutkia asemakaavatasoisesti eli tarkkuusinventoinnin menetelmin.

Maakuntamuseo: Kun tarkoitus on rakentaa suorilla rakennusluvilla, myös rakennusinventoinnin pitäisi olla tarkempi ko. alueilla.

ELY/ympäristö: Myös ranta-alueet on tarkistettava tarkemmin siellä, mihin tulee rakentamista. Ranta on jo nykyisellään tiivistä, voiko sinne rakentaa ja mihin.

ELY/liikenne: Valtatien 3 varresta tehdyt liikennemeluselvitykset ovat käytettävissä. Vt 3-suunnitelmaan liittyen tehtiin myös YVA ja Sarkkilanjärven Natura-arviointi, jotka ovat käytettävissä aineistoina ja mallina.

Yleiskaavasuunnittelussa tulee huomioida liittymät maanteihin ja yhdysteihin laajempina kokonaisuuksina, joka talolle ei voi olla omaa liittymää. HINKU-näkökulmasta voidaan pohtia maalämmön ja aurinkoenergian potentiaalia.

ELY/ympäristö: Hienoa, että kaavaa tehdään ja kartoitetaan arvoja ja tavoitteita. Ilmasto- ja energianäkökulmat tulee ottaa huomioon.

5.2. KUNNAN VIRANHALTIJOIDEN TAVOITTEET

Kunnan viranhaltijoiden työpalaveri pidettiin 11.10.2017, läsnä 8 teknisen toimiston edustajaa. Esiin tuli seuraavia tavoitteita kaavalle:

- Ulkoilureitit pitäisi huomioida ja kevyen liikenteen verkkoa laajentaa. Poistaisi häiriöitä kun ulkoilureitit olisi määritelty.
- Yhteydet luonto- ja retkeilykohteisiin tulisi turvata.
- Haja-asutusalueella haasteina ovat pitkät etäisyydet palveluihin sekä teiden huono kunto ja valaistuksen puuttuminen. Teiden kuntoon ja valaistukseen ei tosin voi kaavoituksella puuttua.
- Alueen liikenneasiat ovat lähinnä valtion asioita, alueella ei ole kunnan teitä.
- Hevoselinkeinot ja -harrastus tulee huomioida, tarpeita erityisesti Lemmakkalassa.
- Rantojen rakentamiseen tulee saada selvät määräykset. (Nyt osa rannoista on kokonaan kaavoituksen ulkopuolella.)
- Kaavoituksen tavoitteeksi tulee asettaa suurpiirteinen väestönkasvunuste: Kuinka suuri osa Hämeenkyrön oletettavasta (toivottavasta) väestönkasvusta tulee mahdollisesti sijoittumaan kaava-alueelle.
- Uusi viemäri tulee hyödyntää rakentamisen sijoittelussa.
- Metsäkulman täydennysrakentaminen edellyttäisi todennäköisesti viemäröintiä.
- Marjavuoren maa-ainestenoton mahdollisesti laajentuessa tulee varautua lisääntyvään raskaaseen liikenteeseen.
- Voisiko kaavaan sisällyttää ekokylätyyppisen asuinalueen, jossa esim. kuivakäymälät?
- Nykyisen kaavan asumiselle varattujen alueiden (AP) laajuus ja sijainnit vaativat tarkistuksia.
- Kunnan omistamat maat tulisi hyödyntää rakentamiseen.
- Liityntäpysäköinnille varaus vt 3:n varten.
- Maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi tulisi löytää joustavampi ja kevyempi menettely emätilatarkastelun sijaan, ainakin kuivalla maalla. Tasapuolisen kohtelun vaatimus ei saa johtaa siihen, että rakennuspaikkoja osoitetaan alueille, jotka ovat rakentamisen ja asumisen ja /tai yhdyskuntarakenteen kannalta epäedullisia.
- Kaavassa huomioidaan uuden maakuntakaavan antamat mahdollisuudet ja rajoitteet sekä kunnan strategisen yleiskaavan linjaukset.
- Tekeillä olevassa kuntastrategiassa on tavoitteita joita voidaan toteuttaa myös tässä kaavassa.
- Kaavassa otetaan huomioon kuntastrategian, HINKU-hankkeen ja Pirkanmaan ympäristöohjelman tuomat tavoitteet.

6. LAINSÄÄDÄNNÖSTÄ TULEVAT TAVOITTEET

Maankäyttö- ja rakennuslaki 39§ määrittelee yleiskaavan sisältövaatimukset:

- Yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon
- Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:
 - 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;

- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen;
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Lisäksi kaavaa laadittaessa on otettava huomioon mm. vesihuoltolaki, metsälaki, luonnonsuojelulaki, ympäristönsuojelulaki ja muinaismuistolaki.

7. VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET (VAT)

Valtioneuvosto on asettanut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT), jotka tulee ottaa huomioon mm. kuntien kaavoituksessa. SMLM-kaavassa korostuvat seuraavat kansalliseen kulttuuri- ja luonnonperintöön liittyvät tavoitteet:

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta (valtakunnallisesti arvokas maisema-alue: *Hämeenkyrön kulttuurimaisemat* ja valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö: *vanha Hämeenkanhaantie*, nyk. *Maisematie*)
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden säilymisestä.

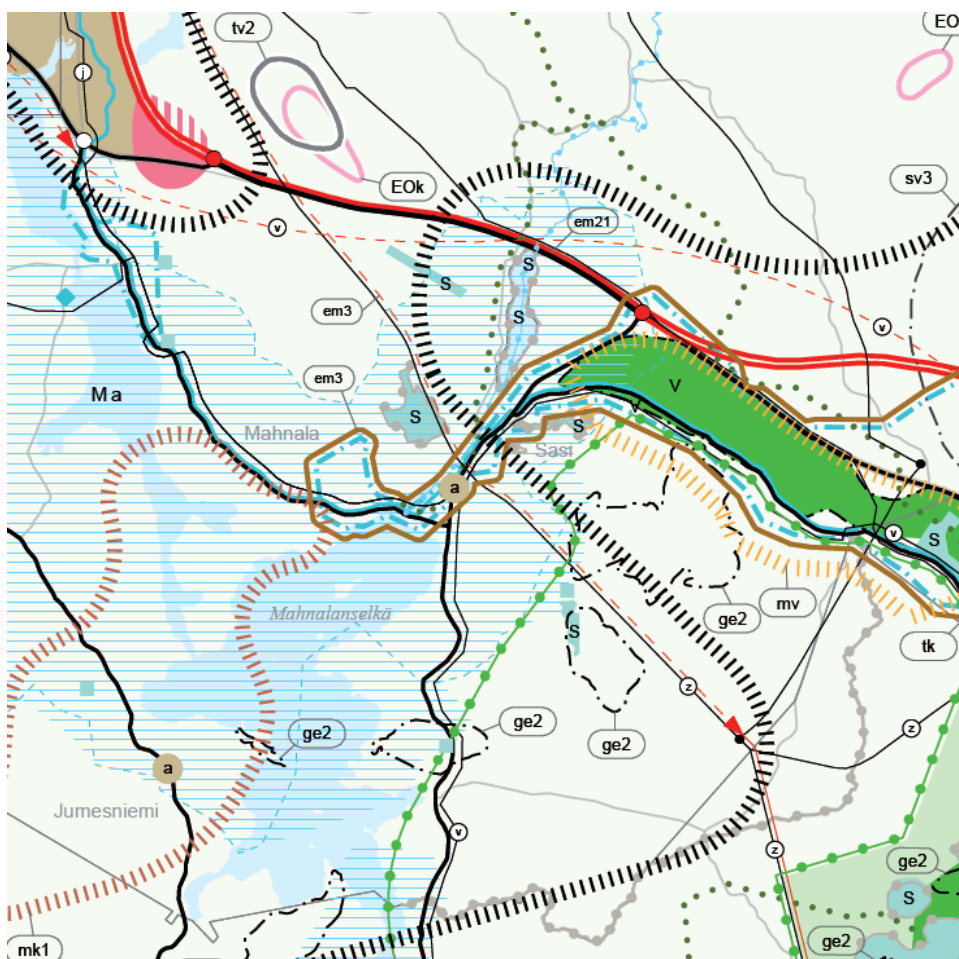

8. NYKYISEN KAAVATILANTEEN TUOMAT TAVOITTEET

Kaavatilanne on esitelty kattavasti erillisessä raportissa, joka on OAS:n liitteinä. Suunnittelualueella ovat voimassa seuraavat ylempiasteiset kaavat, joita SMLM-yleiskaavan tulee noudattaa: Pirkanmaan maakuntakaava 2040 ja Hämeenkyrön strateginen yleiskaava 2040

Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (tullut voimaan 8.6.2017)

- Maakuntakaava asettaa useita reunaehtoja sekä tavoitteita yleiskaavalle. Kaavakartta ja merkintöjen selitykset löytyvät: <https://kartta.pirkanmaa.fi/>

Ote Pirkanmaan maakuntakaavasta

Hämeenkyrön strateginen yleiskaava 2040 (lainvoima 9.2.2016)

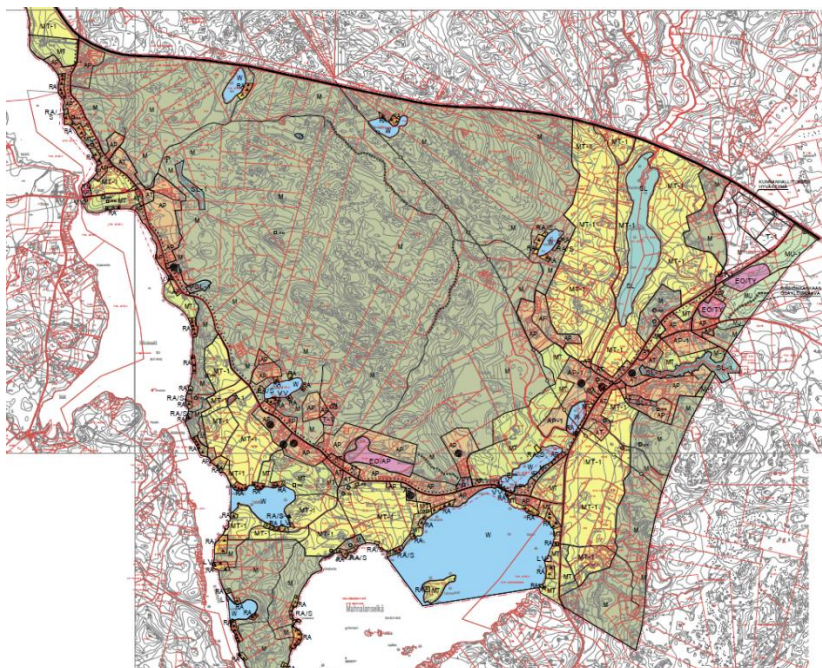
- Strategisessa yleiskaavassa on mm. osoitettu kunnan kehittämisen painopistealueiksi Mahnalan ja Sasin kyläalueet.
- Strategisessa yleiskaavassa Hämeenkyrön itäisen alueen strateginen tavoite on määritelty seuraavasti: Ympäristökoulun ja Sasin päiväkodin ympärille syntyy kansallismaisemaa hyödyntävä vetävä ja tiivis kyläkeskittymä. Maatalouden elinvoimaisuutta alueella tuetaan. Kevyen liikenteen yhteyksiä parannetaan. Valtatien 3 vartta liittymineen hyödynnetään näkyvinä yritysalueina. Valtatien varrella turvataan toimiva joukkoliikenne.
- Strateginen yleiskaava löytyy: www.hameenkyro.fi/site/assets/files/6016/hameenkyrosykhv20151102.pdf

Ote Hämeenkyrön strategisesta yleiskaavasta

Maakuntakaavan määräykset ja strategisessa yleiskaavassa esitetyt kehittämistavoitteet on huomioitu SMLM-yleiskaavan tavoitteiden määrittelyssä.

Lisäksi osalla kaava-alueesta on voimassa **Sasi-Mahnala-Laitila osayleiskaava** (lainvoima 30.12.1992), ja sitä noudatetaan rakentamisen ohjaamisessa kunnes nyt tekeillä oleva osayleiskaava valmistuu. Tavoitteena on että voimassa olevaan osayleiskaavaan merkityt rantarakennuspaikat säilytetään tekeillä olevassa kaavassa. Muutoin rakentamisen aluevaraukset tarkastellaan uudelleen, ja tavoitteena on osoittaa myös kuivalle maalle rakennuspaikkoja, jotka voidaan toteuttaa suoraan rakennusluvalla. Sasi-Mahnala-Laitila osayleiskaava löytyy: www.hameenkyro.fi/site/assets/files/6016/114874-sasin_oyk_voimassa_oleva_osayleiskaava.pdf

Sasi-Mahnala-Laitila osayleiskaava.

9. KUNTASTRATEGIA, HINKU JA PIRKANMAAN YMPÄRISTÖOHJELMA

9.1. KUNTASTRATEGIA

Tuore kuntastrategia *Menestyvä Hämeenkyrö 2030* sisältää vision ja tavoitteet, joita myös kaavoituksella tuetaan. SMLM-kaavassa nousevat esiin erityisesti seuraavat strategian kirjaukset:

Visio

- Hämeenkyrö on Pirkanmaan vetovoimainen vihreä helmi – puhtaan ilman, veden luonnon ja ruuan kasvava kunta 2030.
- Sijaintimme tarjoaa kasvavat mahdollisuudet menestymiseen asukkaana, yrittäjänä ja palveluntuottajana kaikissa elämänvaiheissa.
- Yhteisenä päämääränä meillä kunnassa on tehdä asukkaiden hyvinvointi mahdolliseksi luonnonläheisessä kunnassa, kasvavalla Pirkanmaalla.

Avaintavoitteista poimittua:

- elämänlaatua edistetään liikuntamahdollisuuksilla ja kulttuuritoimilla
- nopeat ratkaisuehdotukset asunnontarvitsijan, rakentajan, remontoijan tai kiinteistönostajan tarpeisiin
- monipuolinen ja erilaisiin tarpeisiin riittävä tonttitarjonta
- asukasluvun kasvaminen
- joukkoliikenteen vahvistaminen
- matkailutavoitteina ...kasvavat matkailijakäynnit sekä kiinnostava kunta-kuva
- Hinku –tiekartan mukaiset tavoitteet ja toimet
- resurssitehokkuus, energiatehokkuus, uusiutuvan energian hyödyntäminen
- turvataan vesistöjen hyvä tila ja pohjavesivarojen hyödyntäminen
- luodaan mahdollisuuksia ympäristötietoihin elintapoihin

Kuntastrategia löytyy: www.hameenkyro.fi/site/assets/files/5972/menestyva_hameenkyro_2030_v2.pdf

9.2. HINKU-TAVOITTEET

Hämeenkyrön kunta on mukana *Hiilineutraalit kunnat* -hankkeessa eli Hinku-foorumissa. Hämeenkyrö on sitoutunut Hinku-tavoitteisiin eli vähentämään kasvihuonepäästöjään vuodesta 2007 alkaen 80 %:lla vuoteen 2030 mennessä. Kaavahankkeissa huomioidaan nämä tavoitteet, ja tutkitaan miten kaavoituksen keinoin olisi mahdollista vähentää päästöjä.

9.3. PIRKANMAAN YMPÄRISTÖOHJELMA

Pirkanmaan liiton laatimassa *Ympäristöviisas Pirkanmaa 2040* -ohjelmassa on useita maakuntatason tavoitteita, joiden toteutumista voidaan kaavoituksessa edistää paikallistasolla. Ohjelmaa laadittiin vuonna 2017, samaan aikaan SMLM-kaavan tavoitetyöskentelyn kanssa. Ympäristöohjelmaan hyväksyttiin SMLM-kaavaa silmälläpitäen seuraava tavoite, jonka toteutuminen edellyttää rahoitusta kunnan ulkopuolelta:

- Arvioidaan ja konkretisoidaan kuntien kaavaratkaisujen hiilineutraaliutta ja laatukysymyksiä.
Toteutetaan ELY-keskuksen koordinoimana kaavapilotti esimerkiksi Hämeenkyrössä, jossa arvioidaan kaavan vähähiilisyyttä sekä ympäristön laatuun liittyviä tekijöitä. .. Pilotin tuloksena syntyy suunnitteluperiaatteita, kaavamerkintöjä ja toimintamalleja, joita hyödynnetään muissa kaavahankkeissa. Hanke tuottaa maankäyttöön soveltuvia mittaristoja vähähiilisyyden ja ympäristöohjelman muiden tavoitteiden arviointiin...

Ympäristöviisas Pirkanmaa 2040 -ohjelma löytyy:

<https://tieto.pirkanmaa.fi/pymo/aineistot/Pirkanmaan%20ympäristöohjelma.pdf>

10. MAISEMAA JA KULTTUURIYMPÄRISTÖÄ KOSKEVAT TAVOITTEET

10.1. LÄHTÖKOHTA

Suurin osa kaava-alueesta on valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (Hämeenkyrön kulttuurimaisema). Kaava-alueen eteläosaan, Myllykylään, ulottuu maakunnallisesti arvokas maisema-alue (Pyhäjärven-Nokianvirran-Kuloveden kulttuurimaisema).

Maankäyttö- ja rakennuslaki velvoittaa, että arvokkaiden maisema-alueiden arvot turvataan alueiden käytön suunnittelussa. Siksi maisema on tämän kaavan tärkeimpiä lähtökohtia. Kaavaa varten tehdään maisemaselvitys, jossa määritellään mm. arvokkaimmat avoimet peltoalueet, joille rakentamista ei sijoiteta, sekä näkymät jotka tulisi säilyttää.

Kaava-alueella on yksi valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi määritelty (RKY) kohde: osa vanhaa Hämeenkankaan- ja Kyrönkankaantietä, joka nykyisin tunnetaan reittinä Maisematieltä Sasintielle. Lisäksi kaava-alue pitää sisällään kaksi maakunnallisesti arvokkaaksi määriteltyä kulttuurimaisemaa (Pirkanmaan liitto 2016): Sasin-Mahnalan kulttuurimaisema, joka on kokonaisuudessaan kaava-alueella, ja Kierikkalan-Vanajan-Laitilan-Kirkkojärven kulttuurimaisema, joka osin ulottuu Laitilaan, selvitysalueen luoteiskulmaan. Maakuntakaavan selvityksissä Sasin-Mahnalan alueelta on tunnistettu 25 rakennuskulttuurin ydinaluetta (vanhoja pihapiirejä) ja Laitilasta neljä. Kaavoitusta varten laaditaan tarkempi kulttuuriympäristöselvitys, jossa esitetään rakennetun ympäristön arvokohteet.

Kulttuurimaiseman arvokohteisiin kuuluvat myös arkeologiset kohteet. Museo-
viraston rekisteristä löytyy kaava-alueelta 16 kiinteää muinaisjäännöstä, mutta myös arkeologista selvitystä täydennetään kaavoituksen yhteydessä.

Perinnemaisemilla (vanhat niityt, laitumet ja haat) on sekä maisemallisia ja kulttuurihistoriallisia että luontoarvoja, joten myös ne huomioidaan selvityksissä.

10.2. TAVOITE

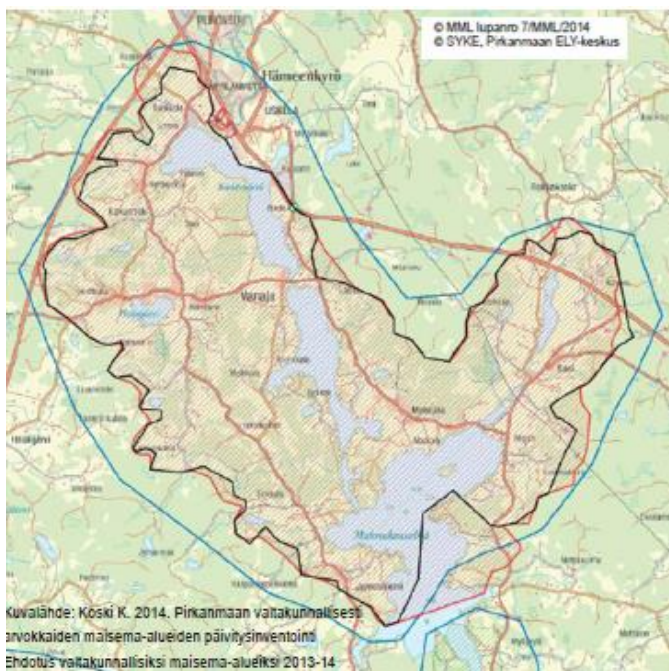
Kylien ja kulttuuriympäristöjen tulee säilyä elävinä ja elinvoimaisina, mikä edellyttää myös uudisrakentamista; sekä täydennysrakentamista olemassa olevan

kylärakenteen lomaan että pienehköjä uusia asuinalueita. Kyseisellä kaava-alueella rakentamisen sijoittelussa tulee erityisesti huomioida maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvot. Uudisrakentamista ei tule sijoittaa arvokkaiksi todettujen rakennusten tai pihapiirien läheisyyteen siten että ne kilpailevat vanhan rakennuksen tai pihapiirin aseman ja luonteen kanssa. Rakentamisella ei myöskään tule peittää avoimia pelto- tai vesistönäkymiä. Laajoille viljelysaukeille ei osoiteta rakentamisen alueita niin, että rakennukset rikkoisivat maisemakuvaa. Muinaisjäännökset ja perinnemaisemat jätetään rakentamisalueiden ulkopuolelle.

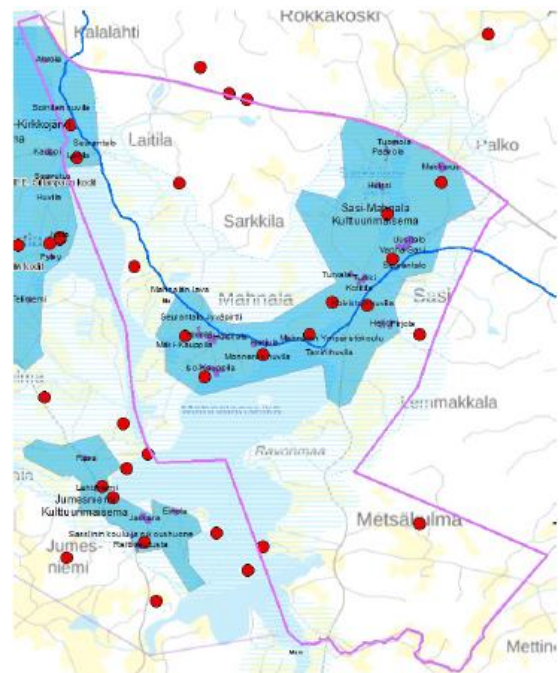
Kaava-alueella maiseman arvot perustuvat pitkään jatkuneeseen maanviljelyyn ja edelleen voimissaan olevaan karjatalouteen. Näiden elinkeinojen jatkumisen ja kehittämisen tarpeet huomioidaan kaavassa sekä kylien elinvoimaisuuden että maiseman arvojen säilymisen kannalta.

Kaavoituksen yhteydessä voidaan selvittää myös maisema-, luonto- ja kulttuuriympäristöarvojen hyödyntämistä matkailuvalttina, ja sitä kautta alueen elinkeinojen vahvistajana.

Maisema- ja kulttuuriympäristöarvot näkyvät kaavassa sekä tarkkaan harkituina aluevarauksina että rakennettua ympäristöä ja muinaisjäännöksiä koskevin suojelumerkintöinä.

Kuva vasemmalla: Kartassa valtakunnallinen maisema-alue mustalla rajauksella (valtioneuvoston päätös 1995) ja punaisella (uusi ehdotus), maakunnallinen alue vihreällä viivoituksella.

Kuva oikealla: Vaaleansinisellä viivoitettu iso alue on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Kaava-alueen etelärajalla viivoitettu alue (Mam) on maakunnallisesti arvokasta maisema-alueutta. Siniset alueet ovat maakunnallisesti arvokkaita kulttuurimaisemia. Nimetyt kohteet, pienet punertavat alueet, ovat rakennuskulttuurin ydinalueita. Sininen viiva on RKY-kohde, Hämeenkankaantie. Punaiset pallot ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä.

11. LUONNONYMPÄRISTÖÄ KOSKEVAT TAVOITTEET

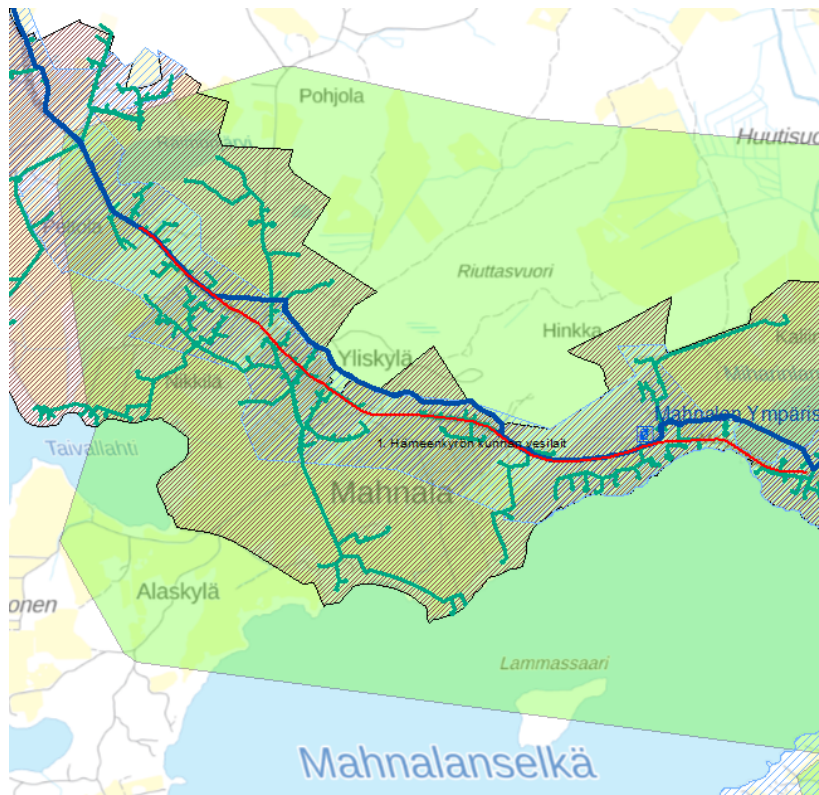
Kaava-alueella on seuraavat Natura-alueet: Sarkkilanjärvi, Huutisuo ja Sasin purolehdot sekä Matalusjoki. Lisäksi alueella on neljä muuta pienialaista luonnonsuojelukohdetta sekä valtakunnallisesti arvokas kallioalue ja kaksi arvokasta harjukohdetta. Kaavaa varten tehdään luontoselvitys, jossa luontoarvot kartoitetaan yleiskaavan vaatimalla tasolla, sekä viherverkkoselvitys. Lisäksi selvitetään luontoalueet, rannat ja reitit, joita käytetään virkistykseen.

Kaavan tavoitteena on jättää arvokkaimmat luontokohteet suojavyöhykkeineen rakentamisalueiden ulkopuolelle. Varsinkin Natura-alueiden lähelle rakentamista pyritään välttämään. Kaava-alueen eteläosassa huomioidaan erityisesti Pinsiön-Matalusjoen arvokas raakkukanta, ja tutkitaan voiko kaavalla parantaa sen elinoloja. Metsien, kallioalueiden ja rantojen virkistyskäyttömahdollisuuksia pyritään lisäämään, huomioiden myös koulun ja päiväkodin tarpeet, ja tutkitaan mahdollisuuksia uusiin virkistysreitteihin. Kaavassa huolehditaan siitä, että alueella on edelleen mahdollista retkeillä, suunnistaa, marjastaa, veneillä, kalastaa ja metsästää sekä turvataan Sarkkilanjärvellä hyvät olosuhteet lintujen tarkkailuun.

12. SAAVUTETTAVUUTTA KOSKEVAT TAVOITTEET

Asuinrakentaminen on edullisinta sijoittaa hyvien yhteyksien äärelle, huomioiden tieverkosto, kevyenliikenteen väylä, vesijohdot ja viemäri sekä etäisyydet palveluihin, lähinnä kouluun ja päiväkotiin.

Karttaohjelmalla tehty esimerkki saavutettavuustarkastelusta:

vihreä alue =
3 km koululta

ruskea viivoitus =
jätevesikehittämis-
alue

vaaleansininen
viivoitus =
vesihuollon
toiminta-alue

tummansininen
viiva =
runkoviemäri

sinivihreät viivat =
liitosviemärit

punainen viiva =
kevyen liikenteen
reitti

13. YHTEENVETO: KAAVAN TAVOITTEET

Tavoitteita tarkistetaan ja päivitetään selvitysten ja kaavan laadinnan edetessä.

SASI-MAHNALA-LAITILA-METSÄKULMA OSAYLEISKAAVAN TAVOITTEET

Kaavan tavoitteena on mahdollistaa monipuolinen pientalorakentaminen ja vapaa-ajanasuminen viihtyisässä maaseutuymppäristössä ja keskellä kansallismaisemaa samalla turvaten maiseman ja kulttuuriympäristön arvot sekä maaseutuelinkeinojen elinvoimaisuus.

KUNNAN KEHITTÄMINEN
• kylien elinvoimaisuuden säilyttäminen ja kehittäminen
• asukasmäärän maltillinen kasvu kaava-alueella
• viihtyisää asuinymppäristöä ja laadukasta uutta pientalorakentamista, ensisijaisesti hyvien yhteyksien ja viemärin äärellä Mahnalassa ja Sasissa
• kunnan omistamien maa-alueiden hyödyntäminen rakentamisessa (Sasi)
• kulttuuriympäristön ja maaseutumaiseman vetovoiman ja arvojen säilyttäminen ja hyödyntäminen asumisessa, virkistyksessä, matkailussa ja yritystoiminnassa
• HINKU-hankkeen edistäminen kaavoituksen keinoin

ELINKEINOJEN EDELLYTYSTEN TUKEMINEN
• maaseutuelinkeinojen elinvoimaisuuden tukeminen eli viljelyn ja karjanhoidon edellytysten turvaaminen ja niiden laajenemisen sekä liitännäiselinkeinojen mahdollistaminen
• uuden työpaikka-alueen mahdollistaminen vt 3:n varrelle Hanhijärven uuteen eritasoliittymään

PIENTALORAKENTAMISEN EDISTÄMINEN
• suunnittelutarveratkaisujen tarpeen vähentäminen ja täten lupabyrokratian helpottaminen; tavoitteena osoittaa kaavassa osa rakennuspaikoista suoraan rakennusluvilla haettaviksi

• maiseman hyödyntäminen uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa siten, että asunnoista on mahdollista avata pelto- tai vesistönäkymiä
• uudisrakentamisen sijoittaminen siten ettei maiseman arvoja tarvella ja tärkeät näkymät säilyvät
• maanomistajien tasapuolinen kohtelu monipuolisten tarkastelujen perusteella siten, että rakennuspaikat pyritään keskittämään parhaille rakentamisen paikoille
• nykyisten osayleiskaavan rantarakennuspaikkojen säilyttäminen; pääsääntöisesti uusia rantarakennuspaikkoja ei osoiteta
• vanhan rakennuskannan hyödyntäminen
• vapaa-ajanasumisen edellytysten turvaaminen
• mahdollistetaan vapaa-ajan asuntojen muuttaminen vakituisiksi asunnoiksi viemärin varrella ja tietyin ehdoin

MAISEMAN JA KULTTUURIYMPÄRISTÖN ARVOJEN TURVAAMINEN

• avoimen viljelysmaiseman ja vesistönäkymien arvostus; pääsääntöisesti nykyiset pellot merkitään kaavassa maatalousalueiksi, joille ei sallita rakentamista, ja tärkeät näkymät säilytetään
• maisemallisesti arvokkaiden metsäalueiden huomioiminen
• kyläympäristöjen ja vanhojen pihapiirien luonteen sekä maisemallisten ja historiallisten arvojen säilymisen edellytysten turvaaminen
• muinaisjäännösten, perinnemaisemien ja maisemallisesti arvokkaiden puiden säilyttäminen osana kulttuuriympäristöä
• arvokohteiden ja -alueiden huomioiminen kaavassa asianmukaisin suojelumerkinnöin

LUONTOARVOJEN TURVAAMINEN

• luontokohteiden saavutettavuuden mahdollistaminen maanomistajien toiveet huomioiden
• luonnon arvokohteiden ja -alueiden huomioiminen kaavassa asianmukaisin suojelumerkinnöin ja suojavyöhykkein

- Matalusjoen raakkukannan suojelun edellyttämien toimenpiteiden huomioiminen tarvittavan laajalla alueella

PALVELUIDEN TUKEMINEN JA VIRKISTYSMAHDOLLISUUKSIEN KEHITTÄMINEN

- alueen olemassa olevien palveluiden, alakoulun ja päiväkodin, hyödyntäminen ja käyttöasteen tukeminen tulomuuttoa edistämällä
- yhteiskäyttöisten vene- ja uimapaikkojen, virkistysreittien sekä liikuntapaikkojen mahdollisuuksien selvittäminen
- metsien moninaiskäytön ja lähimetsien ulkoilukäytön mahdollistaminen maanomistajien toiveet huomioiden

KUNNALLISTEKNIIKAN JA LIIKENNEVÄYLIEN HYÖDYNTÄMINEN JA KEHITTÄMINEN

- uuden asumisen sijoittaminen viemäriverkostoa hyödyntäen
- uuden vt 3-linjauksen huomioiminen ja tarvittaessa alueiden varaaminen liityntäpysäköinnille
- kevyen liikenteen yhteystarpeiden osoittaminen kaavassa tulevana vuosina tarkemmin suunniteltaviksi
- liikenneturvallisuuden huomioiminen kaikkien käyttäjäryhmien näkökulmasta

YHTEYSTIEDOT

Helena Ylinen, kaavoitusarkkitehti
 puh. 050 3100 899
etunimi.sukunimi@hameenkyro.fi
 käyntiosoite: Härkikuja 7
 39100 HÄMEENKYRÖ

Mia Saloranta, kaavasuunnittelija
 puh. 044 486 0028
etunimi.sukunimi@hameenkyro.fi
 käyntiosoite: Härkikuja 7
 39100 HÄMEENKYRÖ